

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Srody, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Inscrycja od wiersza w półkolumnie (drukami garmoni) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austriacka. — Ameryka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Szwajcarya. — Włochy. — Niemce. — Dania. — Rosya. — Turcya. — Z teatru wojny. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

MONARCHYA AUSTRIACKA.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 28. listopada. C. k. indemnizacyjna i regulacyjna komisya krajowa rozpoczęła tu czynność swoją dnia 26. listopada 1855. Za sprawą dotychczasowych organów wydziału komisji indemnizacyjnej, którego czynności są na ukończeniu, uchylono już znaczną część tych ciężarów, które potąd stały na przeszkodzie rozwojowi rolnictwa.

Pozostają więc jeszcze do załatwienia rozliczne i dotkliwe obciążenia posiadłości gruntowej tytułem wřębu i pastwiska, tudzież inne służebności i rozmaite wspólne prawa przywiązane do gruntu. Jego c. k. Apost. Mość raczył najwyższym patentem z 5. lipca 1853 nakazać uchylenie tych ciężarów. Przystąpiono przeto do wykonania tego najwyższego rozkazu, a wkrótce ułatwiony już będzie rozwój rolnictwa krajowego i od tego rodzaju uciążliwości.

Komisya krajowa dopełni zasad i przepisów najwyższego patentu obok pilnego uwzględnienia interesów kultury krajowej w tym duchu sprawiedliwości i słuszności, w jakim je wydano, i liczy przytem na wsparcie wszystkich w tej mierze interesowanych i na przynależne przyczynienie się odnoszących się organów służby publicznej.

Z Prezydium c. k. indemnizacyjnej i regulacyjnej komisji krajowej.

Sprawy krajowe.

(Kwestya zaprowadzenia jednostajnej monety.)

Wiedeń, 24. listopada. Obecna administracya finansów zajmuje się znowu kwestyą monety, a mianowicie w sposób, w którym usunięto dotychczasowe trudności, nie spuszczając z uwagi głównego jej celu. W zaprowadzeniu jednostajności monet między Austryą i resztą Niemiec zapatrywano się z dwóch punktów. Pierwszą kwestyą było: jaka może być najlepsza waluta i najlepsza stopa monety dla handlowego i przemysłowego mocarstwa ze znaczeniem średnioeuropejskiem; drugą zaś to: w jaki sposób dałaby się najbezpieczniej i najłatwiej przeprowadzić ugoda z resztą Niemiec. Z początku wychodzono z tego naturalnego sposobu widzenia, że załatwienie drugiego punktu zawarte będzie w załatwieniu pierwszego. Opierano się przytem na tej wielkiej zasadzie, którą umiejętność i doświadczenie w najnowszym czasie zarówno uznały: że waluta złota jest jedynie stosowna dla handlowego i przemysłowego państwa pierwszej rangi, i że potrzeba waluty złota staje się tem naglejszą, im więcej kraj jaki podnosi się do pierwszego stopnia w świecie przemysłowym. Nie zapoznawano przytem bynajmniej ważnych trudności wynikających ze stosunków czasu względem przyjęcia waluty złota, a układy okazały, że według obecnego położenia rzeczy pierwszy z tych obydwóch sposobów widzenia musi być podrzędny drugiemu. Oto podstawa obecnych usiłowań.

Statuta c. k. uprzywilejowanego austriackiego instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu.

(Dokończenie. Ob. nr. 273. G. L.)

VII. Rozdział.

Rozwiązanie Towarzystwa.

§. 69. Instytut ma się rozwiązać po upływie oznaczonego w §. 3. okresu lat 90ciu, jeżeliby przedłużenie jego nie zostało na zgromadzeniu jeneralnem przedostatniego roku uchwalone i nie uzyskano potwierdzenia wysokiej administracyi rządowej.

§. 70. Towarzystwo może rozwiązać się jeszcze przed upływem czasu w §. 3. oznaczonym, jeżeliby:

I. względem rozwiązania jego wniesiono propozycyę ze strony rady administracyjnej lub przez pewną liczbę akcyonaryuszów, którzyby w takim razie musieli się wykazać posiadaniem przynajmniej połowy wszystkich akcji, lub

II. gdyby według stanowczo sporządzonego bilansu okazała się utrata funduszu rezerwowego i połowy kapitału pierwotnego.

Na zgromadzeniu jeneralnem zwołanem w obu tych wypadkach musi być przynajmniej jedna trzecia część wszystkich akcji zastąpiona, a rozwiązanie uchwalone dwoma trzeciami częściami kresek.

§. 71. Na wypadek rozwiązania się Towarzystwa wybierze zgromadzenie jeneralne na likwidatorów pięciu, do rady administracyjnej nie należących akcyonaryuszów głosujących, i czterech członków z grona rady administracyjnej.

Wspomnieni likwidatorowie mają likwidacyę niezwłocznie rozpocząć i ukończyć, i najbliższemu zgromadzeniu jeneralnemu przedłożyć sprawozdanie względem zamknięcia czynności i dalszego trybu rozwiązania.

Po nastąpieniem mianowaniu likwidatorów ustaje działalność rady administracyjnej.

§. 72. Po rozwiązaniu należy wszelką własność instytutu spieniężyć, wszystką obcą gotowiznę wypłacić, wszystkie koszta i rachunki obliczyć i sprawdzić, a wkońcu kwotę pozostałą rozdzielić między członków Towarzystwa stosownie do akcji posiadanych.

Gdyby rozwiązanie się Towarzystwa miało wywołać spory jakiegokolwiek, natenczas należy je załatwić wyrokiem sądu polubownego w sposób §. 60tym przepisany.

VIII. Rozdział.

Naczelný dozór administracyi rządowej.

§. 73. Administracyi rządowej przynależy ustawiczne dozowanie ścisłego dochowania statutów i przestrzeganie zakresu wytkniętego czynnościom instytutu kredytowego, w której-to mierze postanowi administracya wspomniona komisarza rządowego.

§. 74. Komisarzowi rządowemu przysłuza prawo wglądania w sprawy i czynności instytutu, w rachunki i w dokumenta wszelkiego rodzaju, tudzież bywania na wszystkich posiedzeniach, jeżeli mu się to wyda być rzeczą potrzebną. W szczególności zaś należy mu z obowiązku być obecnym na zgromadzeniu jeneralnem.

§. 75. Komisarz rządowy ma też prawo oparcia się każdej uchwale rady administracyjnej lub zgromadzenia jeneralnego, którąby uznał za sprzeczną interesom państwa lub przekraczającą postanowienia statutami przepisane.

Względem spełnienia takiej ustawy należy wprzód zasięgnąć rozstrzygnięcia wyższego, a nim to nastąpi, odłożono ma być ta ustawa na stronę.

§. 76. W każdym wypadku, gdzie wypadnie wezwać współdziałania administracyi rządowej lub upraszać o najwyższe potwierdzenie, ma instytut kredytowy udać się w tej mierze bezpośrednio z prozbą swą do c. k. ministerium finansów.

Ameryka.

(Deklaracya rządu amerykańskiego względem praw internacjonalnych w czasie wojny.)

Minister sprawiedliwości w Wasyngtonie wydał następującą deklaracyę pod względem praw przysługujących mocarstwu prowadzącemu wojnę w Stanach zjednoczonych:

1. Niezaprzeczoną zasadą prawa narodów jest, że żadne mocarstwo prowadzące wojnę, niemoże robić użytku z terytorium neutralnego państwa do zamiarów wojny bez zezwolenia neutralnego rządu. — 2. Usiłowanie mocarstwa prowadzącego wojnę werbowania w neutralnym państwie bez jego wiedzy wojsk lądowych lub morskich, jest nieprzyjaznym targnięciem się na jego zwierzchność narodową. — 3. Państwo neutralne, jeżeli uzna za dobre, może mocarstwu prowadzącemu wojnę przyznać prawo werbowania w jego terytorium wojska lądowego i morskigo. Jeżeliby jednak chciało przyznać to prawo nie wszystkim prowadzącym wojnę mocarstwom, lecz tylko jednemu z nich, byłoby to widocznie stronniczem postępkim i jawnym złamaniem neutralności. — 4. Stany Zjednoczone odmawiają niezmiennie tego przywileju z bezstronną sprawiedliwością wszystkim prowadzącym wojnę i zakaz ten ogłoszono światu nieustającym aktem kongresowym. — 5. Anglia starając się swemi władzami wojskowemi i cywilnemi w prowincjach angielskich Ameryki północnej tudzież swymi dyplomatycznymi i konsularnymi urzędnikami werbować wojsko tutaj w Stanach zjednoczonych, dopuściła się czynu uzurpacyi przeciw zwierzchniczemu prawom Stanów zjednoczonych. — 6. Przeto wszystkie osoby mające udział w werbowaniu żołnierzy w Stanach zjednoczonych dla wojskowej służby

Anglii, bądź są obywatelami amerykańskimi, bądź cudzoziemcami, osobami prywatnymi lub urzędnikami, jeżeli nie są zasłonięci przywilejami dyplomatycznymi, mogą według statutów jako winowajcy przed sąd być zapoznani. — 7. Obcy konsulowie nie są ani traktatami, ani na mocy prawa narodów od skutków karnego prawa wyjęci. — 8. W razie jeżeli taki konsul albo inny urzędnik jest obciążony o namienione przestępstwo, kwestya czyli zostanie przekonany o pomowione przestępstwo prawa, lub też zrzecznymi instrukcjami i wybiegami uniknie skutku ustawy, musi zupełnie ustąpić uwadze obrazy i niesprawiedliwości, jaką nasz naród poniósł przeto, że zagraniczny rząd ośmielił się dać instrukcje swym urzędnikom, ażeby do bezprawnych zamiarów używali przywileju, którego w Stanach zjednoczonych doznają.

Hiszpania.

(Czynności Korteżów. — Szczegóły ujęcia Marsała.)

Depesza z **Madrytu** z dnia 21. listopada: „Kortezy przyzwoliły bez opozycji wybory municypalne, które się aż do nowej ustawy odbywać będą. Przyjęły także 6. artykuł konstytucyi. Spokojność powszechna.“

— *Gazeta madrycka* z 14. listopada podaje następujące bliższe szczegóły o pojmaniu zuchwałego przywódcy, Karlistów Marsała: „Marszał nocował w towarzystwie przywódcy Karlistów Mosa i jakiegoś podoficera powstańców w domu Orriola, znajdującego się między Gironą i Piguerae. Uwiadomiony o tem komendant milicyi Monteli porobił natychmiast potrzebne rozporządzenia. Marszał przebrany był za chłopca; spostrzegłszy milicję zerwał się z miejsca i udał, że czegoś szuka. Milicya złożyła się do niego z okrzykiem: „Niech żyje Królowa!“; Marszał wyciągnął pistolet i przybrał postawę surową w myśli bronić swe życie. Nagle jednak opuścił pistolet na ziemię i rzekł do milicyi: „Nie strzelajcie, ja bezbronny!“ Milicya schwytała go i nazajutrz został z obydwojma towarzyszami rozstrzelany w Gironie“. Podług dziennika *Epoca* znaleziono przy Marsalu 11 uncyi złota i 900 realów; przy Masie zaś, 1800 realów.

Anglia.

(Nowiny dworu. — Nowi ministrowie składają przysięgę. — Mr Clure, przyjmowany u dworu. — Przygotowania do przyjęcia Króla Sardyńskiego. — Uroczystości pory zimowej rozpoczęły się.)

Londyn, 22. listopada. Królowa odbyła wczoraj po południu na zamku Windsor posiedzenie tajnej rady, na której p. Labouchère jako minister kolonii, a Sir Hamilton Seymour jako nowomianowany członek Privy Council przysięgę składali. — Kapitan Mr Clure, który przebył biegun północny, miał wczoraj po południu audyencyę u J. M. Królowej. — Jej król, Mośc raczyła udzielić mu przy tej sposobności godność stanu rycerskiego.

Alderman Kennedy wniósł w radzie gminnej Londynu, ażeby Królowi Sardyńskiemu podczas Jego odwiedzin w Anglii doręczyć adres gratulacyjny, i naradzać się nad tem, jaki inny jeszcze dowód uszanowania ma być złożony temu Monarsze.

— Uroczystości pory zimowej w Londynie już się rozpoczęły. Na zamku Windsorskim rozpoczyna się dzisiaj lub jutro zwyczajne przedstawienia teatralne, i prawie wszyscy ambasadorowie zagraniczni przybyli do miasta i przygotowują obiady (francuski ambasador dawał wczoraj pierwszy obiad); arystokracja sprowadza się do miasta; lordowie Palmerston i Lansdowne przybyli także wczoraj i pozostaną tu aż do Bozego Narodzenia.

Francya.

(Cło na ładunek okrętów ujętych. — Rozbranie gmachu wystawy zapowiedziane. — Doniesienia z Senegalu. — Protestneya pana Perreire. — Przygotowania w dworcu na przyjęcie króla Sardyńskiego. — Przybycie króla Sardyńskiego do Marsylii.)

Paryż, 22. listopada. *Monitor* ogłasza dekret, według którego towary zakazane, tworzące część ładunku nieprzyjacielowi odebranych, lub które mu jeszcze w ciągu obecnej wojny odebrane będą, mają za przywozem do Francyi opłacać cło od 20. proc. wartości. — Jeneralny komisarz wystawy sztuk pięknych wzywa w *Monitore* exponujących artystów, ażeby dzieła swe od 1. grudnia kazali pozabierać z pałacu sztuk, gdyż d. 15. musi się rozpocząć rozebranie gmachu tego i komisya nie może być odpowiedzialną za uszkodzenie dzieł potąd nieuprzątnionych.

— Pod dniem 2. września donosił *Monitor* o wycieczce gubernatora Senegalu, szefa batalionu Faidherbe w okolice wyższej części rzeki i o położeniu, w jakim się kolonie nasze w Galam i Falasue znajdują. Minister marynarki otrzymał teraz od pana Faidherbe raporta o drugiej podróży jego w te same okolice. Dowodził mianowicie ekspedycją wojskową przeciw fałszywemu prorokowi El-Hadz-Omar, która w połowie składała się z ochotników murzyńskich, zgromił zwolenników fałszywego proroka i kazał wszystkich żołnierzy jego z bronią w rękę schwytych natychmiast rozstrzelać. — Skutkiem tej trudnej ekspedycyi był traktat handlu i przymierza z wszystkimi naczelnikami plemienia Khasso, założenie warownej pozycyi u podnóża wodospadów rzeki Felon i ustalenie powagi francuskiej w tem terytoryum. Dnia 10. października wróciła ekspedycya do St. Louis.

— *Patrie* zawiera następujące oświadczenie: „Dzienniki niemieckie wspominają według korespondencji paryżkich o układach między rządem rosyjskim, towarzystwem en credit mobilier i panami Perreire w sprawach finansowych lub przemysłowych. Panowie Perreire i towarzystwo du credit mobilier nie odpowiadali nic na

ogłoszenia, jakie od pewnego czasu w kilku zagranicznych dziennikach o nich krążyły: nie podobna im jednak pominąć milczeniem ogłoszenia, które drażnić musi zwyczajne uczucie narodowości; pośpieszają przeto oświadczyć, że nie znają udziału w żadnej sprawie w Rosyi ani pośrednio ani bezpośrednio. Credit mobilier i pp. Perreire nie mają nic do czynienia z rosyjskimi sprawami finansowymi lub przemysłowymi.“

— Wieczorne wydanie dziennika *Patrie* donosi: „Król Sardynii przybędzie jutro o god. 1. z południa do Paryża. Przygotowania zaczęte na dworcu Lugduńskiej kolei żelaznej, będą dzisiaj wieczór ukończone. Siedm. trofeów z chorągwi czterech mocarstw sprzymierzonych, zdobia wjazd od strony Bercy. Główne drzwi sali pasażerów zamienionej w salon recepcyjny są ozdodzone dziewięcią trofeami i będą obite aksamitem granatowym; cztery zwoje chorągwi zdobią kolumny, na których dach gmachu spoczywa. Sala recepcyjna będzie równie jak główne drzwi aksamitem granatowym obita. — Dwie estrady wniesione po obydwóch stronach salonu; posadzka pokryta bogatym kobiercem, pochodzącym równie jak wszystkie tapety aksamitne z pysznych zbiorów ruchomości koronnych. Ławki obite czerwonym, złotem wyszywanym aksamitem. U wniścia do bramy wjazdu stoja dwa maszty weneckie, z których powiewają chorągwie państwa. Obecność wojsk ustawionych wewnątrz i u wniścia dworca kolei żelaznej nada uroczystości charakter wojskowy. Przybycie Króla będzie obchodzone z świetną wspaniałością godną dostojnego Sprzymierzenia Francyi.“

— Z **Marsylii** donoszą telegrafem z d. 22. b. m.: „Król Karol Albert przybył dzisiaj o god. 9½ zrana na pokładzie fregaty „Carlo Alberto“, która odpowiadała salwami z dział na wystrzały armatnie dawané z fortów. Wojsko stało na wybrzeżu, a prefekt i jenerał dywizyi powitali Króla na pokładzie fregaty. W uniformie huzarskim, licznym sztabem otoczony, odbył Król swój wjazd do miasta, którego cała ludność znajdowała się po ulicach wydając okrzyki radości, gdy Król przejeżdżał. Mieszkańcy tu Sardowie otaczali powóz Króla. Równie jak okręta w porcie, były także domy ulic, któremi orszak przejeżdżał, chorągwiemi ozdobione. Król wyjedzie około południa do Paryża, po obiedzie i po przyjęciu w prefekturze władz miejscowych.“

Szwajcarya.

(Szwajcarya nie uznaje paszportów pruskich wydanych Szwajcarom.)

Berner Ztg. zawiera następującą wiadomość: „Wydarza się jeszcze tu i owdzie, że ambasada pruska w Szwajcaryi wydaje dla mieszkańców kantonu Neuenburskiego, (a czasem nawet dla innych Szwajcarów) paszporta. Rada federacyjna wydała przeto do wszystkich agentów szwajcarskich za granicą rozporządzenie nie uznawać takich paszportów pruskich dla obywateli szwajcarskich za ważne pisma legitymacyjne i odmawiać im zawsze visum.“

Włochy.

(Fałszywe pieniądze. — Król odwiedzał Królowę Amelię. — Potoczne. — Aresztacye w Rzymie. — Zastępca ministra sprawiedliwości w Modenie. — Rozruchy w Benewencie.)

Turyń, 22. listopada. Dużo fałszywej dwudziesto-frankowej monety weszło szczególnie w Casale w obieg. — Król i książę Carignan odwiedzili w ostatniej podróży swojej exkrólowę Amelię w Nervi. — *Genueński dziennik i Movimento* rozwodzi się nad przyjęciem, jakiego Król doznał w Genuy i robi przytem uwagę, że finansowa polityka hrabi Cavour znajduje przeciwników, a mianowicie w kupcach genueńskich.

— Z Rzymu donoszą z d. 20. b. m., że znowu aresztowano dwóch podejrzanych, przy których znaleziono dowody zapędów demagogicznych.

Modena, 22. listopada. Dla słabości terażniejszego ministra sprawiedliwości oddano sprawy tego ministerium prowizorycznie adwokatuw Cocchi.

— *Gazz. di Venezia* zawiera pod dniem 13. listopada bliższe szczegóły o zaszytych temi czasy zaburzeniach w Benewencie: Gmina miasta Benewent opędzała swój budżet, wydatki na szkoły, szpitale itp. dochodem z ceł wina. Niepomyślnie od lat kilku winobranie uszczupliło tak znacznie dochodów miasta, że gmina widziała się być zmuszoną zaciągnąć pożyczkę. Dla spłaty zaś i ażeby na przyszłość uchronić się od niedoboru, założyli przełożeni komunalni za radą prowincjonalnych delegatów podatek konsumcyjny. Podatek ten miał się zacząć z dniem 1. listopada; ale ludność podburzona przez ludzi złej woli, poczęła licznych dopuszczać się zbiegowisk. Delegat nakazał uwięzić kilka przewodzców, a rzecz cała byłaby się zapewne na tem skończyła, gdyby nie inny nieprzewidziany przypadek. Pewien prałat przemówił wychodząc z kościoła kilka słów do ludu, a mottach przewrotnie wykładając, począł domagać się gwałtem uwolnienia uwięzionych przewodzców. Pomimo stałego oporu widział się delegat zmuszonym uwolnić winnych. Wkrótce przybyło 200 strzelców z Rzymu i przywrócili porządek.

Niemce.

(Hr. Münster niema polecenia politycznego. — Wykradanie depeszy telegraficznych. — Konferencye względem jednostajności monety zapowiedziane. — Zakaz cudzych pieniędzy papierowych w Bawaryi.)

Berlin, 24. listopada. Pruska korespondencya zbija podanie korespondencji paryżkiej do dziennika *Independance belge* o domniemanej misyi hrabi Münster do Mikołajewa i o przesłanych z

Berlina do Paryża i Londynu deklaracjach, dodając, że hrabia Münster nie opuszczał Petersburga podczas nieobecności Cesarza i udał się zapewne przed powrotem Jego w przyzwoloną mu za urlopem podróż do Berlina.

— Wykryta świeżo w Berlinie kradzież ważnych papierów stanu przybiera znaczenie daleko ważniejsze, nizeli się w pierwszej chwili zdawało. Zachodzi tu mianowicie długi czas popełniana kradzież odpisów depesz, z Petersburga do znakomitych osób nadeszłych. Ten, którego uwieziono za kupno tych depesz zapiera się z nich użytku; nie wiedzieć przeto dotąd komu na papierach tych właściwie zależało. Można sobie jednak wystawić, jak dziwne o tym wypadku między gminem obiegać musza wieści i domniemywania.

— Układy względem konwencji monetowej między państwami zjednoczenia celnego i Austrya, które w lutym r. z. odroczone, mają się jak mówią wkrótce znowu rozpocząć. Jakoż wyszły już w tym względzie zaproszenia do uczestniczących rządów, a układy rozpoczyna się zapewne w styczniu roku przyszłego. Ze strony związku celnego biorą udział w tych układach pełnomocnicy Prus, Bawaryi, Hanoweru i miasta Frankfurtu.

Mnichów, 22go listopada. Wczoraj wydane jest rozporządzenie królewskie i zakaz płacenia obcemi pieniędzmi papierowemi w sztukach niżej dziesięciu talarów. Rozporządzenie to jest następujące: „Maxymilian i t. d. Azeby zapobiedz szkodliwym skutkom, jakich można się obawiać dla Bawaryi po wydanym niedawno w ościenych państwach zakazie płacenia obcemi pieniędzmi papierowemi w sztukach niżej dziesięciu talarów, jesteśmy spowodowani rozporządzić co następuje: 1. Niewolno przyjmować do płacenia obcych pieniędzy papierowych stopy czternastu talarów, jeżeli pojedyncze ich sztuki opiewają na mniejszą kwotę niż dziesięć talarów. Temu zakazowi nie ulega wymiana takich obcych pieniędzy papierowych na banknoty bawarskiego hipotecznego i wexlowego banku albo na pozwolenie w handlu pieniądza. 2. Jako obce pieniądze papierowe będą zarówno uważane, wydane w obcem państwie od rządu, albo od korporacyi, towarzystw lub osób prywatnych banknoty i inne na imię właściciela opiewające obligacje bezprocentowe. 3. Kto takie obce pieniądze papierowe wydaje lub ofiaruje do zapłaty, ulegnie policyjnej karze pieniężnej aż do 50 r. 4. Niniejsze rozporządzenie, którem zakaz przyjmowania jakichkolwiek zagranicznych pieniędzy papierowych w kasach publicznych nie doznaje żadnej zmiany, wejdzie z dniem 1. stycznia 1856 w moc obowiązującą. Zastrzegamy sobie przytem, wyznaczyć później w miarę szczególnych stosunków potrzebne w tej mierze wyjątki, i przypuścić według okoliczności pojedyncze gatunki objętych pod niniejszym zakazem pieniędzy papierowych. Mnichów, 21. listopada 1855. Maxymilian; — br. Pfordten.“

Dania.

(Zapowiadziane konferencye celne nie były otwarte.)

Kopenhaga, 20. listopada. Otwarcie konferencyi w sprawie cła na Zundzie nie odbędzie się dzisiaj, gdyż wątpliwości amerykańskiego ambasadora względem udziału w obradach odnoszących się do kapitalizacyi celi, których prawność rząd amerykański zaprzecza, nie są jeszcze usunięte. Zaden z rządów reprezentowanych na konferencyi nie uznał dotychczas z zasady cła na Zundzie.

Rosya.

(Wybory sądu handlowego w Odessie. — Wiadomości bieżące.)

Piszą z **Odessy** z d. 16. listopada. Odbłyły się wybory do tutejszego sądu handlowego. Prezydenta Karusos potwierdzono; zamiast pierwszego wiceprezydenta pana Charles Siccard wybrano urzędnika celnego Jakublewa większością ośmiu głosów. Stanowisko prezydenta sądu handlowego w Odessie jest dla tego ważne, iż tam istnieje to szczególne urządzenie, że w razie słabości lub nieobecności gubernatora miasta i wojennego, on ma zająć jego posadę, a w tej chwili jest pan Karusos gubernatorem miasta, gdyż generał Krusenstern nie może teraz sprawować tego urzędu. Po prezydencie handlowym jest najbliższy w randze dyrektor kwarantany. Pod rządem miejskim i wojennym stoi policyja, magistrat, kwarantana, żandarmerya, szkoły, szpitale, cechy, budownictwo i t. d.

— W mieście Kislar nad morzem kaspijskiem sprawiła powódź dnia 24 sierpnia wielką klęskę. Rzeka Terek wezbrała silnie i przerwała tamę wzdłuż przestrzeni 15 sążni; woda zalała pola i ogrody, i cała lewą stronę miasta. Przez siedm dni pracowało 1000 ludzi bez przerwy nad wzniesieniem nowej grobli, woda jednak dosięgała w mieście w niektórych miejscach do wysokości 2 1/2 arszynów. Z ludzi nikt podobno nie zginął, lecz szkoda w towarach i budynkach ma być niezmierna.

— W Tyflis pochowano w grobach familijnych wnuka carzyka gruzyjskiego Jerzego XIII. Był on chorązym w pułku dragonów królewicza wirttembergskiego i poległ dnia 29. września pod Karsem.

Turcyja.

(Flota francuska z powrotem do Konstantynopola. — Komisya do sądzenia przynagody Francuzów z Tunetami.)

Konstantynopol, 12. listopada. Według gazety *Presse d'Orient* zawinęła wczoraj flota francuska do Bosforu i z następujących składa się statków: Z okrętów parowych: „Montebello“ o trzech pokładach z banderą admirała Bruat, „Jean Bart“ o dwu pokładach, kapitan Touchard; z okrętów żaglowych: „Saint Louis“ o dwu pokładach pod wodzą kapitana Laroche-Kerandron i „Fried-

land“ pod kapit. Soulard; dalej z fregat parowych: „Magellan“, kapit. Kerdrain, „Cacique“ kapitan Guesner, „Asmodeusz“ kapitan Cosnier i z fregaty „Albatros“; nakoniec z korwet parowych; „Primagnet“ pod wodzą kapitana Regnaud, „Roland“ pod dowództwem kapitana Périgot, Brançon pod kapitanem Cloue i z brygantyny „Palinare.“

Dwie brygady gwardyi cesarskiej z jenerałami Maneque i Cler znajdują się na pokładzie floty wraz z całą inżyneryą, artyleryą i pakunkami wojskowemi dywizyi gwardyi, wyjąwszy dwie konne baterye, które w Krymie pozostały.

Flota zapuściła kotwicę w Beikos, jeden tylko okręt „Montebello“ z admirałem Bruat na pokładzie zawiął przed okna Tcheraban, i otrzymał wizytę ministra marynarki.

Dziś wysiadł admirał Bruat na ląd i udał się do poselstwa francuskiego.

— Członkami komisji postanowionej na usilne żądanie Seraskiera, azeby wysledzić i ukarać winnych w ostatniem zajściu między Francuzami a Tunetami, wianowani zostali ze strony Turcyi:

Derwiz pasza dyrektor szkoły wojskowej prezydentem, a Mehemed Bey prezydent policyi, Cabouli-Effendi dawny komisarz turecki przy armii francuskiej, Raszyd-Effendi członek rady seraskieratu członkami.

Ze strony zaś Francyi zasiadają: Crepyj kapitan sztabu i adjutant naczelnego wodza francuskiego w Konstantynopolu i pan Outray drugi dragoman poselstwa francuskiego. Dnia 11. listop zebrała się komisya w pałacu seraskieratu i pierwsze odbyła posiedzenie.

Z teatru wojny.

Doniesienia z-nad czarnego morza.

(Ucieranie się na forpocztach. — Budowa kolei. — Siła wojsk angielskich. — Depesze rosyjskie z d. 11., 12. i 14. listopada. — Doniesienia z Malej Azyi. — Odwrót z-pod Karsu. — Postęp wojsk tureckich.)

Gazeta Tryestyńska odebrała ostatnią pocztą turecką następujące wiadomości z-pod Sebastopola:

Tak w południowej jak północnej części Sebastopola nie zaszło nic nowego. Pomimo nieustannych strzałów bardzo małe obopólnie poniesione straty. Sprzymierzeni próbowali ostatniemi dniami pod zastoną nocy sondować północną stronę Sebastopola. Udało im się nawet zdobyć jedną chorągiew rosyjską, którą admirałowi oddali. Armia nad Czerną czuwa niustannie, powątpiewają jednak, by nieprzyjaciel zdołał się utrzymać na wyżynach Mackenzie i nad Belbekiem. Między forpocztą rosyjską a francuską i sardyjską nie ustaje prawie ogień z ręcznej broni. Anglicy zajmują się okazami budowlami zdradzającami chęć pozostania na zawsze w Krymie. Budowa dróg nowych wprowadza w zdumienie, w Bałaklawie zaś wznosi się nowe całkiem miasto z kamienie murowanych. — Kolej żelazna przedłuża się z każdym dniem, a w przestronnej zatoce pracuje do 6000 ludzi dziennie. — Armie całą angielską liczą obecnie w Krymie na 50.000, wzmacniają ją oprócz tego codzienne nowe posiłki.

— *Gazeta warszawska* ogłasza następujące depesze z Krymu: Dnia 11. listopada Najjaśniejszy Cesarz raczył odbyć przegląd wojsk armii krymskiej na pozycjach koło Belbeku i Jukara-Karales rozlokowanych i wyborny ich we wszystkich względach stan zadowolnił zupełnie Jego Cesarską Mość. — Tego dnia zrana, nieprzyjaciel w liczbie kilku batalionów z artyleryą ukazał się znowu na grzbiecie gór, oddzielających dolinę Belbekska od Bajdarskiej. — Nasze czaty przednie kozackie zbliżyły się do swych rezerw, lecz wkrótce potem, po cofnięciu się nieprzyjaciela za przechyl, zajęły swe dawne stanowisko.

Dnia 12. listopada Najjaśniejszy Cesarz odbył przegląd wojsk armii krymskiej, rozlokowanych na pozycjach nad Karszą i koło wsi Tasz-Basty, i wojska te, jak równie wszystkie inne, do tej armii należące, raczył zualesć w wybornym stanie. Po tym przeglądzie Jego Cesarska Mość udać się raczył na powrót do Petersburga przez Moskwę. Do wieczora dnia powyższego, nieprzyjaciel nic na Krymskim półwyspie nieprzedsiębrał.

— Dnia 14go listopada o godz. 10. wieczór wsiadły wojska nieprzyjacielskie w Epatoryi na okręta; większa część tych wojsk odplynęła w kierunku zachodnim. Na innych punktach półwyspu Krymskiego nie zaszło nic nowego.

— Według listów z-pod Karsu po dzień 24go października, pisze *Presse d'Orient*, rozpoczęli już Rosyianie marsz odwrotny i artyleryę swą wystali przodem. Wiadomość ta jednak potrzebuje jeszcze potwierdzenia.

— Z Erzerum donoszą, że Selim basza przybliży się z swem wojskiem, jazdą egipską i z artyleryą przystaną z Dardanellów.

— Wiadomości z Suchum-Kale sięgają po dzień 27. października i donoszą, że Omer basza; przybył już do Czimezuka nad brzegami Galisgi, dwadzieścia mil od Kutajsu. Straż przednia była w Koum, to jest 3 mil dalej.

Dzisiejsza poczta zaległa.

Wiadomości handlowe.

(Targ na bydło we Lwowie.)

Lwów, 27. listopada. Spęd bydła rzeźnego na wczorajszym targu liczył 119 wołów, których w 9 stadach po 8 do 24 sztuk z

